

ادامه ناامنی غذایی در سایه جنگ روسیه با اوکراین

ادامه تنش‌های میان روسیه و اوکراین بخشی از پاسخگویی به تقاضا در بازارهای جهانی را از ریل خارج کرده است و این تقاضاها را به سمت سایر بازارها روانه خواهد کرد؛ به همین دلیل احتمال افزایش دوباره قیمت مواد غذایی در دنیا وجود دارد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از اتاق ایران؛ سال ۱۴۰۱، سالی آرام و کم‌مخاطره برای بخش کشاورزی و صنعت غذا در ایران نبود، البته این وخامت اوضاع فقط برای بخش کشاورزی ایران نبود و بخش کشاورزی دنیا تحت تأثیر تحولات و وخامت اوضاع قرار گرفت.

در سرتاسر جهان، افراد بیشتری با شرایط مشابه قحطی و همچنین شرایط اضطراری گرسنگی شدید مواجه شده‌اند. اثرات ماندگار همه‌گیری کرونا، همراه با جنگ در اوکراین و تأثیرات تغییرات آب‌وهوایی، مجدداً رتبه فقر را بیشتر افزایش داد و با افزایش فقر، آسیب‌پذیری به‌ویژه برای زنان و دختران افزایش می‌یابد. اوکراین و روسیه، با تأمین حدود ۳۰ درصد از گندم و جو جهان، یک‌پنجم از کل تولید ذرت و بیش از نیمی از روغن آفتابگردان، به‌عنوان سبدهای نان جهان شناخته می‌شوند.

درعین‌حال فدراسیون روسیه، بزرگ‌ترین صادرکننده گاز طبیعی و دومین

صادرکننده بزرگ نفت است، علاوه بر این، بلاروس و فدراسیون روسیه، صادرات حدود یک‌پنجم کودهای شیمیایی جهان را در اختیار خود دارند، از همین رو تأثیرات جنگ در اوکراین بر اقتصاد جهانی گسترده و چندانگانه است و روند سرمایه‌گذاری را کند کرده است.

محمدحسین عمادی، نماینده دائم و سفیر سابق ایران در سازمان خواروبار جهانی می‌گوید: سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مهم‌ترین و مؤثرترین عنصر برای ارتقای بهره‌وری و راندمان تولید و پایداری بخش کشاورزی است. افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی فقر و گرسنگی در مناطق روستایی را کاهش داده و ضامن اقتدار و امنیت غذایی کشور است. سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی توسط کشاورزان یا بخش عمومی باعث افزایش بهره‌وری زمین، دسترسی آسان به مواد غذایی در بازار و کمک به مصرف‌کننده از طریق کاهش قیمت مواد غذایی می‌شود.

عمادی معتقد است: بخش کشاورزی به‌دلیل وجود تنگنای ساختاری و کمبود امکانات مالی اکثر بهره‌برداران، مشکلات مربوط به سرمایه‌گذاری نمود بیشتری داشته است. به‌رغم اینکه این بخش نقش مهمی در تولید ناخالص داخلی و اشتغال دارد و از طرفی تأمین‌کننده نیازهای ضروری جمعیتی است، ولی رشد سرمایه‌گذاری در آن در دهه‌های گذشته مطلوب نبوده و سهم آن از تشکیل سرمایه در اقتصاد ملی طی پنج سال گذشته (۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹) ۴/۳ درصد بوده است.

وی اظهار داشت: اگرچه اساساً نسبت سرمایه‌گذاری به تولید ناخالص داخلی در دوره مذکور در کل اقتصاد پایین بوده، اما این نسبت در بخش کشاورزی به‌طور متوسط ۷ درصد بوده است؛ به‌عبارت دیگر فقط ۷ درصد از مجموعه ارزش افزوده بخش کشاورزی دوباره به‌صورت سرمایه‌گذاری به بخش بازگردانده می‌شود؛ یعنی انباشت سرمایه در بخش پایین است.

بنابر این گزارش آمارها نشان می‌دهد که بالغ بر ۱٫۷ میلیارد نفر از مردم جهان در ۱۰۷ کشور، به‌شدت در معرض حداقل یکی از سه کانال تأثیرگذاری این بحران جهانی، یعنی افزایش قیمت مواد غذایی، افزایش قیمت انرژی و دشواری شرایط مالی قرار دارند؛ این‌ها کشورهایی هستند که مردم در آن‌ها برای تهیه رژیم‌های غذایی سالم تلاش می‌کنند؛ جایی که به‌منظور تأمین نیازهای غذایی و انرژی شهروندان آن‌ها واردات ضروری است؛ جایی که سنگینی بدهی‌ها و تشدید محدودیت منابع، از توانایی دولت برای مقابله با شرایط مالی جهانی کاسته است.

در ایران نیز دغدغه‌ها در عرصه تأمین امنیت غذایی وجود داشت. تشدید تحریم‌ها و دسترسی‌های محدود به منابع ارزی کنار سیاستگذاریهای غلط و لجام‌گسیختگی‌هایی که از سوی دولت به ثمر می‌نشست، کار را سخت‌تر می‌کرد.

احتمال افزایش دوباره مواد غذایی در دنیا

سال ۱۴۰۱ اگرچه با سختی‌های بسیار زیادی در ایران برای بخش کشاورزی سپری شد، اما چشماندازی هم که در سال ۱۴۰۲ وجود دارد، خیلی متفاوت از این سال خواهد بود، به‌خصوص اینکه ادامه تنش‌های میان روسیه و اوکراین به‌عنوان دو تأمین‌کننده بزرگ غلات در دنیا، بخشی از پاسخگویی به تقاضا در بازارهای جهانی را از ریل خارج می‌کند و این تقاضاها را به‌سمت سایر بازارها روانه خواهد کرد؛ به همین دلیل احتمال افزایش دوباره قیمت مواد غذایی در دنیا در صورت تداوم این تنش‌ها وجود خواهد داشت.

از سوی دیگر، با توجه به مشخص نبودن چشمانداز پایان تنش میان روسیه و اوکراین، باید در نظر داشت که جمعیت آسیب‌پذیر در کشورهای درحال‌توسعه بسیار بیشتر در معرض این نوسانات قیمتی قرار دارند؛ زیرا آن‌ها سهم بیشتری از درآمد خود را به غذا و انرژی اختصاص می‌دهند. فقیرترین کشورهای جهان واردکننده بخش عمده مواد غذایی خود هستند و اختلال در صادرات و واردات می‌تواند افزایش قیمت مواد غذایی را تشدید کند. در ایران هم با نوسانات شدید ارز، این هراس وجود دارد که قیمت مواد غذایی افزایش یابد.

سرویس خبری: بین الملل

منبع: اتاق ایران